

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-377

13.5.2020

Gjensidige Forsikring ASA

Ansvar

Idømt erstatningsansvar – forholdet til fal. § 4-9 og forsikring av ulovlig interesse?

Sikrede slo skadelidte i ansiktet med knyttet neve, slik at han falt bakover og ble påført skallebrudd og blødning i hjernen. Sikrede ble i lagmannsretten frifunnet for overtredelse av strl. § 274 annet ledd, jf. § 273, grunnet nødverge. Sikrede ble imidlertid dømt til å betale oppreisningserstatning, jf. skl. § 3-5, og erstatning for økonomisk tap, jf. skl. § 3-1. Erstatningskravet ble søkt dekket under sikredes ansvarsforsikring. Selskapet avslo erstatning under henvisning til at forsikringen ikke gjaldt erstatningsansvar som skyldes straffbare handlinger. Nemnda kom til at unntaket for straffbare handlinger er i strid med fal. § 4-9, men at erstatningsansvaret i dette tilfellet rammes av forbudet mot forsikring av ulovlig interesse.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning av idømt erstatningsansvar under innboforsikringen, og spørsmålet om selskapet er uten ansvar fordi erstatningsansvaret skyldes straffbare handlinger.

Sikredes ansvarsforsikring omfatter:

Erstatningsansvar for skade på tredjemanns person, ting eller formueskade når

- sikrede er erstatningsansvarlig i henhold til gjeldene rett og
- skaden/tapet er konstatert i forsikringstiden.

Vilkårene har unntak for:

Erstatningsansvar

...

- for oppreisning (skadeerstatningsloven § 3-5)

...

- som skyldes straffbare handlinger

Sikrede ble tiltalt for overtredelse av straffeloven (strl.) § 274 annet ledd, jf. § 273 på grunnlag av:

Lørdag 6. februar 2016 ca. kl. 00.30 ... i Oslo slo han (skadelidte) i ansiktet med knyttet neve, slik at han falt bakover og ble påført skallebrudd og blødning i hjernen og måtte ligge i kunstig koma frem til 15. februar 2016. Han var 100 % sykemeldt til 2. juli 2016 og 80 % sykemeldt til 17. juli 2016. Han har videre mistet luktesans og deler av smakssansen.

Sikrede ble frifunnet i dom avsagt av Borgarting Lagmannsrett den 13.2.18:

Ut fra en samlet vurdering av hvordan saken ble prosedert, bevisførselen, de spørsmål som ble stilt til lagretten og den rettsbelæring som ble gitt, legger lagmannsretten til grunn at lagrettens frifinnende svar er begrunnet i straffeloven (2005) § 18 første ledd om nødverge.

Sikrede ble imidlertid idømt å betale kr 150 000 i oppreisningserstatning, jf. skadeerstatningsloven (skl.) § 3-5, og kr 3 420 i erstatning for økonomisk tap, jf. skl. § 3-1.

Lagmannsrettens dom ble anket. Høyesterett forkastet anken den 20.12.18.

Kontoret for Voldsoffererstatning har overtatt kr 100 000 av kravet, som er utbetalt til skadelidte. Skadelidte har krevd det resterende kravet med tillegg for forsinkelsesrenter erstattet av sikrede. Skadelidte varslet 4.3.19 at det vil bli fremmet krav om dekning av økonomisk tap og menerstatning, jf. skl. §§ 3-1 og 3-2.

Sikrede søkte etter dette erstatning under ansvarsforsikringen tilknyttet hans innboforsikring. Selskapet avsto kravet under henvisning til at forsikringen ikke dekker erstatningsansvar som skyldes straffbare handlinger. Avgjørelsen ble påklaget. Selskapet opprettholdt sitt standpunkt etter en ny vurdering av selskapets kundeombud.

Sikrede krever dekning for erstatningskravet fra skadelidte og avviser at unntaket for erstatningsansvar som "skyldes straffbare handlinger" kommer til anvendelse. Ordlyden "straffbare handlinger" tilsier at det må dreie seg om handlinger som kan straffes. Når det er avsagt en strafferettslige frifinnende dom, kan handlingene ikke straffes. I de tilfeller der forholdet ikke straffefølges, må det mest sannsynlige faktum legges til grunn. Uten dom i en straffesak, må man bygge på andre forhold. Når det først foreligger en straffedom, er det klart at forholdet ikke kan straffes. Da er det ikke bare mest sannsynlig at det ikke kan straffes, det er helt sikkert.

Selskapets tolkning er i strid med ordlyden og medfører en utvidende tolkning i sikredes disfavør. Selskapet er den profesjonelle part, og har ansvar for – og mulighet til – å utforme sine standardklausuler slik at de klart og presist gir uttrykk for den regel selskapet ønsker.

Etter uklarhetsreglen skal uklare klausuler tolkes i disfavør av den som har utformet klausulen. Regelen står sterkt på forsikringsrettens område, og gjør seg særlig gjeldende i forholdet mellom en profesjonell part og en forbruker, jf. avtaleloven § 37 første ledd nr. 3. Vilåårenes ordlyd er ikke uklar, men dersom den skulle kunne tolkes på flere måter, må ovennevnte tolkning grunnet uklarhetsreglen likevel legges til grunn.

Hvis det er slik at en strafferettslig frifinnelse ikke automatisk utelukker at det dreier seg om en straffbar handling, må det foretas en ny sivilrettslig bevisvurdering av om det foreligger straffbare handlinger. Dette har selskapet ikke gjort.

Selskapets avslag baserer seg på lagmannsrettens begrunnelse i erstatningssøksmålet. Lagmannsretten har bare tatt stilling til vilåårene for idømmelse av oppreisningserstatning – altså om sikredes forhold var grovt uaktsomt. Lagmannsretten har heller ikke etter en sivilrettslig bevisvurdering tatt stilling til om forholdet var straffbart. Det er derfor ikke grunnlag for å basere seg på lagmannsrettens konklusjon i spørsmålet om ansvaret springer ut fra en straffbar handling.

Beskrivelsen av hendelsesforløpet bærer preg av at den tar sikte på å belyse uaktsomhetsvilååret og ikke nødvergevilåårene. Lagmannsrettens beskrivelse av hendelsesforløpet gir derfor heller ikke tilstrekkelig informasjon til å konkludere i spørsmålet om sikrede handlet i nødverge etter en sivilrettslig bevisvurdering.

Sikrede anfører subsidiært at unntaket for straffbare handlinger er i strid med fal. § 4-9 om at ansvarsforsikring også omfatter grov uaktsomhet. Bestemmelser gjelder generelt for grovt uaktsomt handlinger, og selskapet kan derfor ikke unnta straffbare handlinger som er grovt uaktsomme. Regelen er begrunnet i hensynet til skadelidte, og dette hensynet tilsier at ansvarsforsikringen omfatter også straffbare handlinger. Både forarbeider og juridiske teori tilsier

at bestemmelsen må forstås etter sin ordlyd og gir ikke grunnlag for noe unntak for straffbare handlinger.

Sikrede avviser at forsikring av ansvaret er i strid med NL 5-1-2 om forsikring av ulovlig interesse. Det er ingen rettskilder som tilsier at NL 5-1-2 anvendes på ansvarsforsikring.

Forsikringsgjenstanden er ikke en straffbar handling eller en ulovlig interesse men den erstatningsvernede skaden på skadelidtes hånd. Hensynet til skadelidte tilsier at ansvarsforsikring for straffbare handlinger aksepteres. Sikrede er for øvrig frifunnet for den straffbare handlingen i lagmannsretten. Sikrede anfører videre at gjenstander med et "ulovlig anstrøk" ifølge NOU 1987:24 s. 112 kan forsikres, jf. FinKN-2014-461 der nemnda aksepterte forsikring av smykker som var importert uten å betale toll, og at sikredes erstatningsansvar må sammenlignes med dette. Sikrede viser også til at bilansvarsforsikringen omfatter enhver overtredelse av veitrafikkloven.

Selskapet avviser ansvar og anfører at vilkårene har unntak for erstatningsansvar som "skyldes straffbare handlinger".

Selskapet avviser at det er avgjørende om forholdet faktisk leder til straff. I så fall ville unntaket ikke kunne påberopes i de tilfeller der politi og påtalemyndighet velger ikke å straffeforfølge et forhold som hevdes å være straffbart. Det kan derfor heller ikke være avgjørende at retten pga. strafferettslige beviskrav har avgjort at en tiltalt ikke er skyldig i tiltalen. Det avgjørende må være om gjerningsbeskrivelsen og de øvrige straffbarhetsvilkårene anses oppfylt etter krav til alminnelig sannsynlighetsovervekt. Med et slikt utgangspunkt ville sikredes handling vært funnet straffbar etter strl. § 273. Det samme gjelder om man skulle legge til grunn et noe høyere beviskrav, nemlig "klar sannsynlighetsovervekt". Det er ingen grunn til at vurderingen av om sikrede har begått en straffbar handling skal vurderes strengere i relasjon til unntaket i ansvarsforsikringen, enn ved pådømmelse av selve erstatningsansvaret.

Selskapet anfører at dersom nødvergesituasjonen var vurdert etter de sivilrettslige beviskrav, ville sikrede ikke fått medhold i at vilkårene for nødverge var oppfylt. De øvrige vilkårene etter strl. § 273 må anses som oppfylt, og forholdet ville vært ansett straffbart. Dette støttes av fagdommernes uttalelser om juryens resultat.

Etter strl. § 18 er en grunnforutsetning for at handlingen er straffri, at alle de kumulative vilkårene for nødverge er oppfylt. Dette er utdypet nærmere i kommentarutgaven:

4.2. Grunnvilkåret for at en nødvergehandling skal være lovlig, er at den "ikke går lenger enn nødvendig", jf. bokstav b. Dette gjelder både i intensitet og i tid. Begrensningen innebærer at dersom angrepet kan avverges med mindre kraftige midler eller på annen måte, må man nøye seg med det. Man kan eksempelvis ikke skyte for å drepe dersom et skremmeskudd eller et skudd i benet er tilstrekkelig til å avverge angrepet. Men også den sistnevnte forsvarshandling kan være ulovlig på bakgrunn av det forsvarlighetskravet som følger av bokstav C.

Videre følger det av lovkommentaren til straffeloven § 18 at:

Nødvendighetsvurderingen er en objektiv norm, men på samme måten som ved de øvrige vurderingene etter § 18 er det gjerningspersonens egen oppfatning av den faktiske situasjonen som er avgjørende, jf. § 25. Dersom feilvurderingen skyldes uaktsomhet, kan gjerningspersonen straffes for uaktsomt lovbrudd om også uaktsomhet er kriminalisert.

Både lagmannsretten og Høyesterett har slått fast at sikredes villfarelse og hans respons er å betrakte som grov uaktsom, dvs. at sikrede har forholdt seg uaktsomt mht. til ett av de kumulative vilkårene for nødverge. Dette må være tilstrekkelig å legge til grunn den grundige bevisbedømmelsen som er foretatt av lagmannsretten i relasjon til erstatningsspørsmålet. Å kreve en ny selvstendig vurdering av bevisene vil føre for langt.

Selskapet anfører at handlingen uansett er straffbar etter strl. § 280, og at bestemmelsen om nødverge da ikke ville føre til frifinnelse.

Selskapet avviser at unntaket for straffbare handlinger er i strid med fal. § 4-9. Unntaket er ikke knyttet til spørsmålet om grov uaktsomhet, men til om handlingen er straffbar, og straffebestemmelsene stiller langt flere krav til handlingen enn skyldkravet. Unntaket er vanlig i bransjen, og konsekvensen av at det ikke kan brukes vil være at selskapet er ansvarlig for enhver grovt uaktsom straffbar handling, f.eks. grov uaktsom voldtekt etter straffeloven § 294 og grovt uaktsomt bedrageri etter § 375. En slik risiko ønsker selskapet ikke å dekke.

Hvis unntaket er i strid med fal. § 4-9, anfører selskapet at det er uten ansvar fordi sikrede etter lagmannsrettens vurdering har utvist forsett, og selskapet derfor er uten ansvar etter fal. § 4-9 første ledd.

Selskapet mener unntaket for straffbare handlinger må aksepteres slik det står, og at det ikke er nødvendig å trekke inn NL 5-1-2.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for sikredes erstatningsansvar.

Sikredes forsikring har unntak for "oppreisning (skadeerstatningsloven § 3-5)". Dette ansvaret er derfor ikke omfattet av forsikringen. Nemnda tilføyer for ordens skyld at dette unntaket gjelder erstatning for skade av ikke økonomisk art og gjelder derfor hvilket tap som omfattes. Nemnda mener derfor dette vilkåret ikke er i strid med fal. § 4-9.

Forsikringen har videre unntak for skade som "skyldes straffbare handlinger". Unntaket for straffbare handlinger gjelder uavhengig av skyld hos sikrede. Det må derfor gjelde både forsettlig, grovt uaktsomme og uaktsomme straffbare handlinger. Unntaket gjelder videre ansvar som følge av slike handlinger. Under ansvarsforsikring er det ansvaret som utgjør forsikringstilfelle. Sikredes fremkallelse av forsikringstilfellet ved forskjellige former for skyld er regulert i fal. § 4-9, hvor annet ledd sier at:

Har sikrede ved annen forsikring enn ansvarsforsikring grovt uaktsomt fremkalt forsikringstilfellet, kan selskapets ansvar settes ned eller falle bort

Bestemmelsen er preceptorisk til fordel for sikrede og skadelidte og innebærer at ansvarsforsikring skal omfatte grov uaktsom og uaktsom fremkallelse av forsikringstilfellet. Den er helt generell, og ordlyden tilsier at den også omfatter grovt uaktsomme og uaktsomme handlinger som er straffbare. Ut fra ordlyden i fal. § 4-9 er unntaket for straffbare handlinger i strid med denne bestemmelsen.

Bestemmelsen om grov uaktsomhet er begrunnet i hensynet til skadelidte, jf. NOU 1987:24 s. 100. Dette hensynet gjelder uavhengig av om handlingen er straffbar eller ikke. Den generelle beskyttelsen for uaktsom fremkallelse av forsikringstilfellet har lang tradisjon i norsk rett og bygger på et grunnleggende prinsipp om at sikrede bør være beskyttet ved sine egne ordinære feil og forsømmelser, jf. NOU 1987:24 s. 88.

Spørsmålet om bestemmelsen gjelder straffbare forhold er ikke omtalt i forarbeidene og heller ikke i juridisk teori. Det kan anføres at det forhold at handlingen er gjort straffbar kvalifiserer den grove uaktsomheten i forhold til den uspesifiserte grove uaktsomhet som fal. § 4-9 omtaler, jf. for så vidt NOU 1987:24 s. 100, som riktignok bruker begrepet "uspesifisert" i forhold til bruk av spesielle sikkerhetsforskrifter hvor skyldkravet reduseres. På den annen side er forsikring knyttet til ulovlige forhold regulert av NL 5-1-2 som gir et preceptorisk forbud mot forsikring av ulovlig interesse, og det er spørsmål om det er behov for et unntak for straffbare forhold i tillegg til dette.

Ved forsettlige straffbare forhold kan selskapet påberope seg regelen i fal. § 4-9 første ledd om at forsikringen ikke omfatter forsettlig fremkallelse av forsikringstilfellet, og her gjelder også det sivilrettslige beviskravet som er lettere å oppfylle enn strafferettens. Selskapet har subsidiært anført dette i denne saken, men en slik anførsel nå er ikke i samsvar med varslingsreglene i fal. § 4-14. Ved grovt uaktsomme og uaktsomme straffbare forhold vil NL 5-1-2 ramme de alvorligste straffbare forholdene, mens mindre alvorlige forhold vil gå klar etter en nærmere helhetsvurdering, jf. nærmere nedenfor. Det aktuelle unntaket rammer derimot både grovt uaktsomme og uaktsomme straffbare forhold generelt. Det spiller etter ordlyden ingen rolle hva slags karakter den straffbare handlingen har så lenge den er omfattet av en straffebestemmelse. Både brudd på den alminnelige straffeloven og brudd på f.eks. næringslovgivning, forurensningsloven og veitrafikkloven rammes såfremt bruddet er underlagt en strafferettslig sanksjon. Den gjør derfor et stort inngrep i den preseptoriske beskyttelsen av skadelidte og sikrede etter § 4-9.

Selskapet anfører at det ikke ønsker å forsikre risikoen for ulovlige handlinger, men det angir ikke noen egentlig begrunnelse for dette. Det kan stilles spørsmål ved om det er riktig at risikoen for straffbare handlinger, som gjelder en liten gruppe mennesker, skal utjevnes over det store flertall av lovlidige borgere. Selskapet har imidlertid ikke fremlagt noen premiemessig begrunnelse for unntaket.

Ut fra dette mener nemnda unntaket er i strid med fal. § 4-9.

Det neste spørsmålet er om erstatningsansvaret i dette tilfellet rammes av forbudet mot forsikring av ulovlig interesse. Et slikt forbud finnes ikke i fal. 1989, men det følger av NOU 1987:24 s. 112 at NL 5-1-2 skal overta som hjemmel for et slikt forbud og da virke på samme måte som det tidligere forbudet i fal. 1930 § 35. Sikrede anfører at bestemmelsen ikke gjelder ansvarsforsikring. Fal. 1930 gjaldt skadeforsikring generelt, og det må derfor være klart at prinsippet også gjelder ansvarsforsikring dersom vilkårene for øvrig er til stede.

NL 5-1-2 rammer avtaler som strider mot lov og ærbarhet. En forsikringsavtale er ikke ulovlig i seg selv. Bestemmelsen kan imidlertid også ramme avtaler som isolert sett er akseptable, når disse knytter seg til et betent eller ulovlig hovedforhold. Dette uttrykkes gjerne slik at når hovedforholdet er "reprobert", blir sideavtalene ugyldige. Ifølge NOU 1987:24 s. 111, rettspraksis og nemndspraksis er det avgjørende for spørsmålet om ugyldighet en konkret vurdering hvor momentene er graden av ulovlighet, forbindelsen mellom det ulovlige forholdet og den forsikrede interesse, sammenhengen mellom det ulovlige forholdet og skaden, samt sikredes kunnskap om det ulovlige forholdet, se nærmere Wilhelmsen, Forsikring av ulovlig interesse, TFEFV 2016 s. 183.

NL 5-1-2 gir ikke selv grunnlag for å gradere det ulovlige forholdet, men i NOU 1987: 24 s. 111 er det lagt til grunn at "massivt ulovlige interesser" ikke kan forsikres, og utvalget henviser til økonomiske interesser knyttet til ulovlige narkotiske stoffer, ulovlig spritproduksjon osv. som eksempler. I Rt. 2006 s. 328 kom Høyesterett til at sikredes interesse i en bil som var ervervet ved overtredelse av strl. § 317 om heleri var ulovlig og uttalte om Bs kjøp av bilen at det dreide seg om et "relativt alvorlig og klart samfunnsskadelig forhold av en type som de lovgivende og rettshåndhevende myndigheter i de senere år har satt mye inn på å bekjempe" (avsnitt 42). For øvrig har man i rettspraksis og nemndspraksis lagt til grunn at det forelå ulovlig interesse ved forsikring av et parti falske Levis-bukser (LB-2003-9908), av en bil som var gjenoppbygget ved å skifte chassisnummeret, som evt. måtte bedømmes som dokumentfalsk etter strl. av 1902 § 182 (RG 1988 s. 1035 (Tromsø byrett)), og av en motorsykkel unndratt fra et konkursbo i strid med strl. § 281 (FKN-2010-209).

Sikrede anfører at han er frifunnet for straffeansvar. Tiltalen gjaldt imidlertid straffansvar etter strl. § 274, jf. § 273, og lagmannsretten frifant sikrede på grunn av nødverge. Disse bestemmelsene gjelder forsettlig kroppsskade eller grov kroppsskade. Det ble ikke reist tiltale om brudd på straffelovens bestemmelse om uaktsom kroppsskade i § 280, og lagmannsretten tok ikke stilling til denne bestemmelsen. Både lagmannsretten og Høyesterett kom imidlertid til at sikrede handlet med grov uaktsomhet. Ut fra dette er handlingen straffbar etter § 280, som krever simpel uaktsomhet. Ifølge Rt. 2006 s. 328 er det ikke noen forutsetning at det er reist straffesak mot sikrede (avsnitt 44), og det må også legges til grunn at spørsmålet om det foreligger en ulovlig handling må vurderes med bakgrunn i alminnelige sivilrettslige bevisbyrderegler, jf. AKN-2214.

Spørsmålet er da om nødvergeregelen kommer til anvendelse i en slik situasjon. En handling vil være lovlig etter straffeloven § 18 dersom den er foretatt for å avverge et angrep, ikke går lenger enn nødvendig og ikke åpenbart går ut over det forsvarlige. Alle vilkårene må være oppfylt for at bestemmelsen skal komme til anvendelse.

Om vurderingen av hva som er nødvendig heter det i Magnus Matningsdal, Straffeloven: Lovkommentar, § 18 note 4.2, Juridika, revidert 1.1.19:

Nødvendighetsvurderingen er en objektiv norm, men på samme måten som ved de øvrige vurderingene etter § 18 er det gjerningspersonens egen oppfatning av den faktiske situasjonen som er avgjørende, jf. § 25. Dersom feilvurderingen skyldes uaktsomhet, kan gjerningspersonen straffes for uaktsomt lovbrudd om også uaktsomhet er kriminalisert.

Nemnda forstår dette slik at sikrede kunne vært straffet etter strl. § 280 selv om han frifinnes etter nødvergeregelen i forhold til strl. § 274, jf. § 273. Nemnda mener derfor forutsetningen om en ulovlig handling er til stede i forhold til NL 5-1-2.

Strafferammen i strl. § 280 er tre år, mens strafferammen for heleri etter straffel. § 332 er to år. Graden av ulovlighet isolert sett kan derfor sammenlignes med graden av ulovlighet i Rt. 2006 s. 328.

Sikrede anfører at gjenstander med et "ulovlig anstrøk" ifølge NOU 1987:24 s. 112 kan forsikres, jf. FinKN-2014-461 der nemnda aksepterte forsikring av smykker som var importert uten å betale toll, og at sikredes erstatningsansvar må sammenlignes med dette. Sikrede viser også til at bilansvarsforsikringen omfatter enhver overtredelse av veitrafikkloven. Nemnda peker på at man i praksis har lagt til grunn en sontring mellom brudd på den alminnelige straffelov, som representerer et alvorlig lovbrudd, og brudd på spesiallovgivningen i form av f.eks. regler om toll og avgifter, som mer kan sees som "ulovlig anstrøk", jf. Wilhelmsen s. 191 flg. Nemnda viser også til bal. § 12 b om regress mot føreren dersom han "hadde teke rådvelde over vogna med brotsverk eller medverka til at vogna vart brukt endå han visste at ho var fråvend rette innehavaren med brotsverk". Dette illustrerer at selv et preseptorisk ansvarssystem som bal. oppstiller begrensninger i den beskyttelsen sikrede kan få.

I tillegg til graden av ulovlighet, er det relevant hvilken forbindelse det er mellom det straffbare forholdet og den forsikrede interesse. Forarbeidene og praksis referert foran gjelder tingskadeforsikring hvor gjenstanden for forsikring er sikredes økonomiske interesse i tingen, som altså i de nevnte tilfelle enten var ulovlig i seg selv eller hvor besittelsen av dem var ulovlig. I ansvarsforsikring kan den økonomiske interessen for sikrede beskrives som å slippe å betale kostnader til erstatning. Erstatningskravet er ikke ulovlig i seg selv. Dette kan sammenlignes med at gjenstanden for en tingsforsikring ikke er ulovlig i seg selv slik tilfellet er med narkotiske stoffer og forfalskede bukser. Den handlingen som førte til erstatningskravet er derimot i utgangspunktet omfattet av strl. § 280 om uaktsom forvoldelse av betydelig skade på kropp og helse. Nemnda mener at et erstatningskrav utløst av en straffbar handling kan sammenlignes med å erverve en

eierinteresse gjennom en ulovlig handling. I begge tilfelle er den ulovlige handlingen en forutsetning for at den forsikrede interessen kan bli etablert: uten heleri ingen økonomisk interesse i bilen, uten uaktsom kroppsskade ikke noe erstatningsansvar. Dette tilsier også at et erstatningskrav utløst av en handling som er straffbar etter strl. § 280 er en ulovlig interesse. Det er som nevnt ikke avgjørende at det ikke er reist tiltale mot sikrede for forholdet.

Sikrede anfører at den økonomiske interessen i erstatningskravet er skadelidtes legitime interesse i å få dekning for sitt krav. Nemnda er ikke enig i dette. Interessen som gjenstand for forsikring tilkommer den som er sikret, og den sikrede i ansvarsforsikring er skadevolder, jf. fal. § 1-2 c). Dette må gjelde selv om skadelidte har et direkte krav mot selskapet etter fal. § 7-6 første ledd. Selskapets ansvar rekker ikke lenger enn det som følger av forsikringsvilkårene, og forsikringsvilkårene har et preseptorisk unntak for forsikring av ulovlig interesse. Dette må også skadelidte akseptere.

De øvrige momenter for at det foreligger ulovlig interesse tilsier også at interessen i dette tilfellet er ulovlig: Det er direkte årsakssammenheng mellom det ulovlige forholdet og ansvaret, og lagmannsretten har lagt til grunn at sikrede utviste grov uaktsomhet. Forholdet var derfor sterkt klanderverdig.

Ut fra dette mener nemnda at dekning av ansvar utløst av sikredes handling i dette tilfellet ville medføre forsikring av ulovlig interesse. Selskapet er da ikke ansvarlig.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).